

การกรองสารเบนซีนที่ปนเปื้อนในอากาศด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร Filtration of Contaminated Benzene in Air Using Agricultural Waste

ปฐมพงศ์ พันธุ์พิบูลย์¹, วิษณุศาสตร์ อาจโยธา^{2*}

Patapong Panpiboon¹, Vitsanusat Atyotha^{2*}

Received: 10 October 2015; Accepted: 21 March 2016

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้สร้างตัวกรองสารเบนซีนที่ปนเปื้อนในอากาศด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร 5 ชนิด ได้แก่ เปลือกถั่วลิสง, แกลบ, ชังข้าวโพด, ชานอ้อย และฟางข้าว โดยบรรจุในพัดลมดูดอากาศที่มีใบพัดและเส้นผ่านศูนย์กลางแตกต่างกัน 3 แบบจากนั้นตรวจสอบความสามารถในการดูดซับเบนซีนของวัสดุเหลือใช้ทั้งหมดด้วยเทคนิค ATR-IR พบว่า เปลือกถั่วลิสงมีประสิทธิภาพในการดูดซับเบนซีนสูงสุด (25%) รองลงมาคือแกลบ (20%) ชังข้าวโพด (11%) ชานอ้อย (5.24%) และ ฟางข้าว (4.38%) และอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับบรรจุตัวกรองที่ดีที่สุด คือ พัดลมดูดอากาศแบบห้าใบพัด ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 20 เซนติเมตร จากนั้นนำเปลือกถั่วลิสงบรรจุในอุปกรณ์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปเก็บตัวอย่างเบนซีน 3 พื้นที่ ได้แก่ ปั้มน้ำมัน ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ และอู่ซ่อมรถยนต์ ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม พบว่าร้านซ่อมรถจักรยานยนต์มีปริมาณเบนซีนปนเปื้อนสูงสุด คือ $1.78 \mu\text{g}/\text{m}^3$ จากงานวิจัยนี้กล่าวได้ว่าวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรสามารถพัฒนาเป็นตัวกรองเบนซีนที่มีประสิทธิภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดไปได้

คำสำคัญ : เบนซีน ตัวกรอง การดูดซับ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

Abstract

The purpose of this research was to invent an air filter that would remove contaminated Benzene from the air using 5 different agricultural wastes: peanut shells, husk, cob, bagasse and chaff. The completed filter was installed in an exhaust fan. The absorbing ability of the filter was monitored using the ATR-IR technique. It was found that the absorbing ability of the filter, arranged in order from the greatest to the least was peanut shells (25%), husk (20%), cob (11%), bagasse (5.24%) and chaff (4.38%). Moreover, the best design for installing the filter was a five-blade blower with a diameter of 20 cm. The filter made from peanut shells and the other developed equipment was set up at 3 different areas including a gas station, motorcycle repair shop and garage in Amphur Meaung, Mahasarakham. It was found that the motorcycle repair shops showed the highest contaminated benzene ($1.78 \mu\text{g}/\text{m}^3$) in the air. Therefore this research indicated that Agriculture Wastes can be utilized for removing benzene in the air.

Keywords: Benzene, Filter, Adsorption, Agricultural waste

¹ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

² อาจารย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

¹ Lecturer, Faculty of Science and Technology, Rajabhat Mahasarakham University, Amphur Meaung, Mahasarakham 44000.

² Lecturer, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Isan, Amphur Meaung, Khonkaen, 40000.

* Corresponding author ; Vitsanusat Atyotha, HYPERLINK "mailto:v_atyotha@hotmail.com" v_atyotha@hotmail.com

บทนำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างไปทั่วทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นมลพิษ ในอากาศ ในดิน และในน้ำ ฯลฯ สามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลพิษทางอากาศอันเนื่องมาจากสารอินทรีย์ที่ระเหยง่าย (Volatile Organic Compounds: VOCs) สาร VOCs โดยเฉพาะเบนซิน เนื่องจากในธรรมชาติ เบนซินเป็นองค์ประกอบของสารปิโตรเลียม จึงทำให้เบนซินมีโอกาสนปนเปื้อนในน้ำมันเบนซินได้ มีข้อมูลว่าในน้ำมันเบนซินมีเบนซินปนเปื้อนอยู่น้อยกว่า 1 ถึง 5 เปอร์เซ็นต์ โดยปริมาตร¹ และจากผลการวิจัยการตรวจหาสารมลพิษ เบนซิน โทลูอีน และไซลีน ในไอเสียจากรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน ทั้งในกลุ่มรถยนต์เก่าและใหม่² พบว่าค่าความเข้มข้นของเบนซิน โทลูอีน และไซลีน จะมากที่สุดที่รถยนต์เก่า คือ มีค่าเท่ากับ 12.11 ส่วนในล้านส่วน จึงเป็นไปได้อย่างมากที่จะพบเบนซินจากไอเสียของเครื่องยนต์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ และตู้ซ่อมรถยนต์ นอกจากนี้ในบูหรี่หมวนเองและบูหรี่กันกรองมีระดับเบนซินไม่ต่างกัน คือมีค่าเฉลี่ย 68 ± 11 ไมโครกรัมต่อกรัมของบูหรี่หนึ่งหมวน³ และยังมีรายงานผลการวิจัยจากสถาบันวิจัยจุฬารักษ์ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเป็นหนึ่งในคณะผู้วิจัย ระบุว่าคนงานในวัดที่ได้รับควันรูปซึ่งมีสารก่อมะเร็ง อย่างน้อย 3 ชนิด ได้แก่ สารเบนซิน สาร 1,3-บิวทาไดอีน และสารพอลิไซคลิกแอโรมาติกไฮโดรคาร์บอน (PAH) เมื่อทำการตรวจวัดความผิดปกติของดีเอ็นเอ พบว่า ระดับการแตกหักของดีเอ็นเอ และ 8-OHdG ในเม็ดเลือดขาวของคนงานที่ได้รับควันรูปจากการปฏิบัติงานในวัดสูงกว่าคนงานในหน่วยงานที่ไม่มีการจุดรูปประมาณ 2 เท่า นอกจากนี้ความสามารถในการซ่อมแซมความผิดปกติของดีเอ็นเอของคนงานที่ได้รับควันรูปในวัดยังลดลง และยังพบอีกว่าความผิดปกติของดีเอ็นเอ มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับสารเบนซิน สาร 1,3-บิวทาไดอีน และสารพีเอเอชจากควันรูป⁴ ทั้งนี้ปริมาณสูงสุดของเบนซินที่กระจายตัวอยู่ในอากาศบริเวณที่ทำงานโดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายต้องไม่เกิน 1 ส่วนในล้านส่วน⁵ และประกาศของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 30 (พ.ศ. 2550) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าของสารเบนซินในบรรยากาศ ในเวลา 24 ชั่วโมงนั้น ต้องมีค่าไม่เกิน 7.6 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร⁶ ดังนั้นเราจึงสามารถพบเบนซินได้ทั่วไปในสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกบ้าน ตามระเบียบข้อกำหนดของ NIOSH (National Institute for Occupational Safety and Health) กำหนดให้พนักงานเติมน้ำมันในสถานี

บริการน้ำมัน มีระดับเบนซินได้ไม่เกิน 0.1 ppm การได้รับพิษแบบเรื้อรังเป็นผลเนื่องมาจากมีการได้รับพิษที่ความเข้มข้นต่ำๆ เป็นเวลานาน ถ้าได้รับพิษที่ความเข้มข้น 1,500 ppm ใน 1 ชั่วโมง มีผลทำให้ระบบประสาทผิดปกติ ที่ความเข้มข้น 7,500 ppm ใน 1 ชั่วโมงครึ่งหรือ 20,000 ppm เป็นเวลา 2-3 นาที จะเป็นสาเหตุทำให้เสียชีวิตได้ สาเหตุการเสียชีวิตเชื่อกันว่าเกิดจากการสูดดมไอระเหยของเบนซิน นอกจากนี้ยังมีรายงานการศึกษา พบว่า ผู้ที่ได้รับสัมผัสเบนซินมีแนวโน้มความผิดปกติในสารพันธุกรรมสูงขึ้น ในขณะที่ความสามารถของการซ่อมแซมความผิดปกติของสารพันธุกรรมลดลง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดมะเร็งได้⁷ จากรายงานข้อมูลในปี พ.ศ.2554-2557 ของสำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม พบว่าอำเภอเมืองมีการขยายตัวทั้งด้านสังคม เศรษฐกรรม และอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว ทำให้มลพิษทางอากาศเพิ่มปริมาณมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นคณะผู้วิจัย จึงต้องหาวิธีป้องกันอันตรายจากเบนซินในอากาศ จากผลงานวิจัยการบำบัดอากาศที่ปนเปื้อนเบนซินโดยการกรองชีวภาพด้วยตัวกลางกรองเศษวัสดุเกษตรกรรมคือเปลือกถั่วลิสงและแกลบพบว่า ประสิทธิภาพในการกำจัดเบนซินของเปลือกถั่วลิสง คือ 100% ส่วนแกลบ ได้ 61.38% ที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม อัตราการไหลของอากาศเข้าระบบเท่ากับ 0.42 ลิตร/นาที⁸ ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยจึงต้องหาวัสดุอุปกรณ์ และตัวกลางที่ใช้ในการดักจับเบนซินที่มีราคาถูกสร้างง่าย และหาได้ในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้สร้างเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ป้องกันอันตรายที่เกิดจากการปนเปื้อนของสารเบนซินในอากาศสำหรับท้องถิ่นของตัวเองได้

วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนคัดเลือกตัวกรองสารเบนซิน

เตรียมตัวกลางจากเศษวัสดุเกษตรกรรม โดยการบดหรือตัดให้มีขนาด 4 เมช มีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ เปลือกถั่วลิสง ชานอ้อย แกลบ หรือเปลือกข้าว ฟางข้าว ชังข้าวโพด นำเข้าสู่ระบบกรองที่ออกแบบขึ้น ซึ่งมีเงื่อนไขทดสอบ ดังนี้ คือ 1. สารละลายเบนซินบริสุทธิ์ 99 % ปริมาณ 5 ลิตร 2. แหล่งกำเนิดความชื้น ขนาด 5 ลิตร 3. คอลัมน์กรองชีวภาพ ทำจากท่อพีวีซีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2 นิ้ว ภายในบรรจุด้วยตัวกลางกรอง (เศษวัสดุทางการเกษตร) สูง 50 เซนติเมตร ดังนั้นจะมีปริมาตรของตัวกลางกรองประมาณ 1 ลิตร ต่อหนึ่งคอลัมน์ 4. ใช้อัตราการไหลอากาศ 0.5 ลิตร/นาที ดัง (Figure 1)

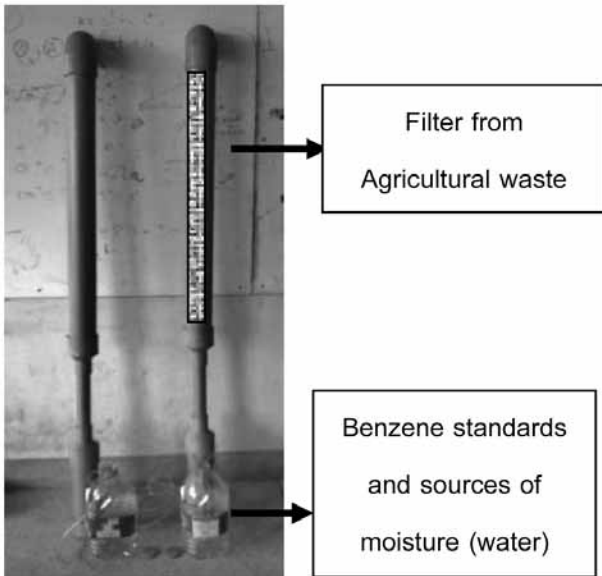

Figure 1 Filter prepared from agricultural waste for adsorption efficiency investigation

2. ขั้นตอนการสร้างอุปกรณ์การกรองสารเบนซีน
 สร้างอุปกรณ์ดักจับสารเบนซีนในอากาศ โดย
 ต้องเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย มีราคาถูก จึงได้เลือกพัดลมดูด
 อากาศมา 3 แบบ อุปกรณ์ที่ใช้กรองสารเบนซีน A = แบบที่ 1
 พัดลมแบบกลมหกใบพัด เส้นผ่านศูนย์กลาง 20 cm, B = แบบ
 ที่ 2 พัดลมแบบกลมห้าใบพัด เส้นผ่านศูนย์กลาง 20 cm และ
 = แบบที่ 3 พัดลมแบบกลมเจ็ดใบพัด เส้นผ่านศูนย์กลาง 15
 cm ดัง (Figure 4)

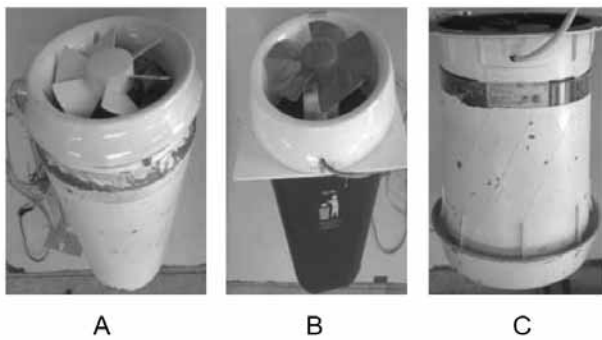

Figure 4 Benzene filter

น้ำวัสดุที่ได้จากระบบกรองมาบดให้ละเอียด นำ
 ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง Fourier Transform Infrared Spec-
 trometer (ATR-IR) รุ่น Spectrum 400 Perkin Elmer สามารถ
 หาปริมาณเบนซีนที่ถูกตัวกรองดูดซับไว้

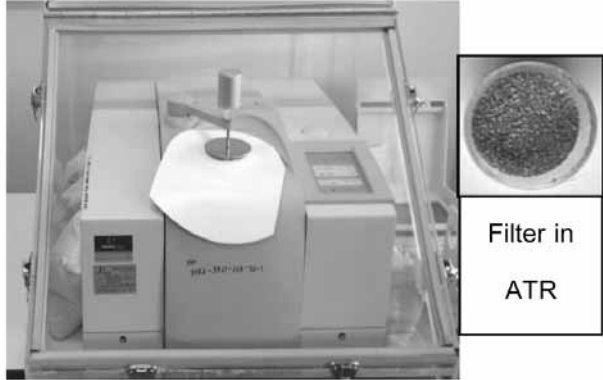

Figure 2 ATR-IR for analysis

เมื่อวิเคราะห์ตัวกรองชนิดต่างๆ ที่ดูดซับสารเบนซีน
 จะได้กราฟของสารตัวอย่าง นำมาเปรียบเทียบกับกราฟของ
 สารเบนซีนมาตรฐาน ที่ 1650 – 1450 cm⁻¹ (ฟังก์ชันหลักรูป
 ของเบนซีน)¹⁰ ดัง (Figure 3)

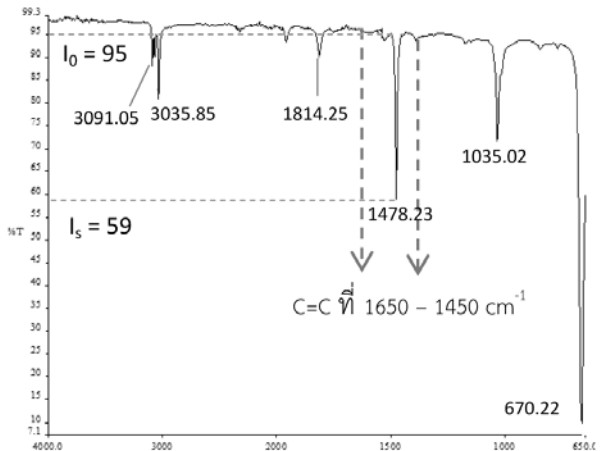

Figure 3 ATR-IR spectra of standard benzene

โดยจะสามารถคำนวณหาปริมาณสารเบนซีนที่
 ตัวกรองชนิดต่างๆ ที่ดูดซับไว้ได้ จากสมการ

$$C_u = C_s \frac{A_u}{A_s} \quad \dots (1)$$

เมื่อ A_u = ค่าดูดกลืนแสงของสารตัวอย่าง
 A_s = ค่าดูดกลืนแสงของสารมาตรฐาน
 C_u = ค่าความเข้มข้นของสารตัวอย่าง
 C_s = ค่าความเข้มข้นของสารมาตรฐาน

และเมื่อ Absorbance $A = \log \frac{I_o}{I_s} = \log \frac{P_o}{P_s}$

I_o = ตัวทำละลาย I_s = สารละลายตัวอย่างนำ
 เปลือกแก้วลิส (ตัวกรองที่มีประสิทธิภาพในการดูดซับดีที่สุด)
 ใส่ในอุปกรณ์ดักจับสารเบนซีนทั้ง 3 แบบ ทำการทดสอบ โดย

ต้องเป็นระบบปิด ควบคุม อุณหภูมิ ความดัน ความเร็วลม ปริมาณตัวกรอง (เศษวัสดุทางการเกษตร) ปริมาณสารเบนซินมาตรฐาน 99 % ใช้เวลาในการทดลอง 30 วัน แล้วนำไส้กรองที่ได้เข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์หาปริมาณสารเบนซินด้วยเทคนิค Attenuated Total Reflectance (ATR)

3. ขั้นตอนติดตั้งอุปกรณ์กรองเบนซินในพื้นที่วิจัย เลือกพื้นที่ที่จะทำการติดตั้ง โดยดูจากลักษณะทั่วไป ว่ามีการปลดปล่อย หรือการปนเปื้อนของสารเบนซินอยู่เป็นประจำหรือไม่ ซึ่งทางคณะผู้วิจัยจึงได้ตัดสินใจเลือกสถานที่ติดตั้ง ดัง (Figure 4)

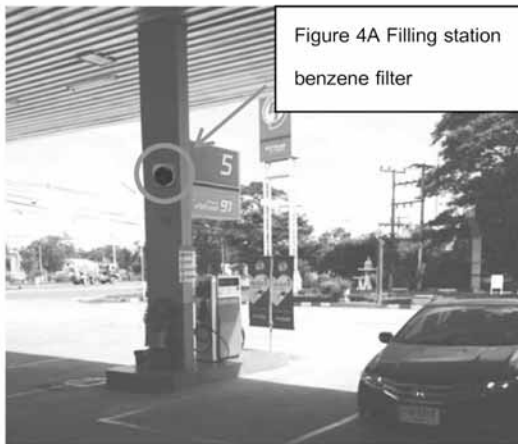

Figure 4 Area of benzene filter install

ติดตั้งอุปกรณ์กรองเบนซิน ในพื้นที่วิจัย เป็นระยะเวลา 30 วัน แล้วเก็บตัวกรอง (เปลือกถั่วลิสง) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาปริมาณสารเบนซินที่ตัวกรองสามารถดักจับเบนซินได้ในอากาศ ด้วยเทคนิค ATR

ผลการวิจัย

1. ผลการคัดเลือกตัวกรองสารเบนซินจากเศษวัสดุเกษตรกรรมในห้องปฏิบัติการ

ปริมาตรของสารเบนซินที่ถูกตัวกลางจากวัสดุเกษตรกรรมดูดซับไว้ โดยนำไปเทียบกับสเปกตรัมและค่าความเข้มข้นของสารเบนซินมาตรฐาน 99 % ที่ปริมาตร 0.1 มิลลิลิตร คำนวณจากสมการ 1 ได้ผลดังแสดงใน (Table 1)

Table 1 Adsorption efficiency of benzene filter from different adsorbents

filter	frequency (cm ⁻¹)	Benzene in filter (ml)	efficiency of absorption (%)
bagasse	1603.08	0.00438	4.38
cob	1630.66	0.011	11
chaff	1628.37	0.00524	5.24
husk	1633.85	0.02	20
peanut shells	1634.76	0.025	25

2. ผลการทดลองอุปกรณ์กรองเบนซินที่สร้างขึ้น เปรียบเทียบรูปแบบของอุปกรณ์สำหรับบรรจุตัวกรองในการดูดซับเบนซิน เทียบกับสเปกตรัมและค่าความเข้มข้นของสารเบนซินมาตรฐาน 99 % ที่ปริมาตร 0.1 มิลลิลิตร โดยคำนวณจากสมการ 1 แสดงใน (Table 2)

Table 2 Adsorption of benzene from different type of equipment

Type of instrument	frequency (cm ⁻¹)	Benzene in filter (ml)	efficiency of absorption (%)
Type 1	1610.67	0.005	5
Type 2	1630.66	0.024	24.07
Type 3	1635.95	0.0053	5.3

3. ประสิทธิภาพการกรองเบนซินในพื้นที่วิจัย ปริมาตรของเบนซินที่ถูกตัวกรอง (เปลือกถั่วลิสง 250 กรัม) ดูดซับไว้จากอุปกรณ์ที่ติดตั้งในพื้นที่ศึกษา 3 แห่ง แสดงใน (Table 3)

Table 3 Contaminated Benzene in Air

Research areas	Benzene in filter (ml)	Benzene in air ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Gas Station	9.59×10^{-4}	0.16
Motorcycle Maintenance Shop	2.14×10^{-4}	1.78
Car Maintenance Shop	4.27×10^{-4}	0.71

หมายเหตุ ค่ามาตรฐานความเข้มข้นของเบนซินในอากาศ ต้องมีค่าไม่เกิน $7.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (24 ชั่วโมง) หรือ ไม่เกิน $1.7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 ปี)

วิจารณ์ผลงานวิจัย

นำความเข้มข้นของสารเบนซินในอากาศที่ได้ตรวจวัดจากพื้นที่วิจัย ทั้ง 3 แห่ง ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ดังนี้ จากประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดค่าเฝ้าระวังสำหรับเบนซินในบรรยากาศโดยทั่วไป ในเวลา 24 ชั่วโมง ต้องมีค่าไม่เกิน $7.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ และกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งเบนซิน และสาร 1, 3 - บิวทาไดอิน จากโรงงานอุตสาหกรรมเคมี ต้องมีค่าไม่เกิน $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ซึ่งความเข้มข้นของสารเบนซินที่ปะปนในอากาศในพื้นที่วิจัยทั้ง 3 แห่ง มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้งสิ้น แต่ถ้านำไปเปรียบเทียบกับกำหนดมาตรฐานเบนซินในบรรยากาศโดยทั่วไป ในเวลา 1 ปี ต้องมีค่าไม่เกิน $1.7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ซึ่งผลที่ได้ คือ ความเข้มข้นของสารเบนซินในปั้มน้ำมัน และอู่ซ่อมรถยนต์ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่บริเวณร้านซ่อมรถจักรยานยนต์มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน ถ้าคิดในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งค่าความเข้มข้นของเบนซินที่ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์มีค่าสูงกว่าพื้นที่วิจัยอื่น อาจเป็นผลมาจากบริเวณร้านซ่อมรถจักรยานยนต์มีขนาดเล็กกว่า การถ่ายเทอากาศไม่ค่อยดี และมีการให้บริการอยู่เป็นประจำ อาจเป็นสาเหตุส่งผลให้มีการสะสมตัวของเบนซินที่มากกว่าพื้นที่วิจัยอื่นได้ ดังนั้นจากงานวิจัยนี้ สามารถสร้างอุปกรณ์กรองเบนซินที่ใช้งานได้จริง สะดวก มีราคาไม่แพง วัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่สามารถหาได้ในท้องถิ่น โดยเฉพาะไส้กรองที่ทำมาจากเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรทำให้เกิดประโยชน์ และเทคโนโลยีในการสร้างอุปกรณ์นั้น ก็มีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก ประชาชนทั่วไปสามารถสร้างขึ้นมาใช้เองได้ เพื่อนำไปติดตั้งในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของเบนซินในอากาศเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม เพื่อสร้างความปลอดภัยต่อชีวิตประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นๆ ได้ (สารเบนซินเป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็ง และโรคระบบทางเดินหายใจ)

สรุปผลงานวิจัย

จากผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของการดูดซับเบนซินของตัวกลางที่ทำมาจากวัสดุทางการเกษตร พบว่า เปลือกถั่วลิสง

มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยติดตั้งในอุปกรณ์ที่เป็นพัลลมุดอากาศ 5 ใบพัด ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 20 เซนติเมตร และเมื่อนำไปติดตั้งในบริเวณที่ศึกษา พบว่า ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ มีค่าการปนเปื้อนสารเบนซินสูงสุด ซึ่งผลการทดลองนี้ชี้ให้เห็นว่าอุปกรณ์ที่พัฒนาขึ้นรวมทั้งวัสดุทางการเกษตรสามารถนำไปใช้เป็นตัวกรองเบนซินได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากสาขาเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เรื่องเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. International Agency for Research on Cancer (IARC). Benzene. IARC Summaries & Evaluations [Internet]. 1982 [cite 2015 Jan 27];29:93. Available from HYPERLINK "http://www.inchem.org/documents/iarc/vol29/benzene.html" http://www.inchem.org/documents/iarc/vol29/benzene.html
2. ชีรวัดน์ ทิตย์สีแสง. เบนซิน โทลูอีน และไซลีนในไอเสียจากรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
3. Appel B.R, Guirguis G, Kim I.S, Garbin O, Fracchia M, Flessel C.P, et al. Benzene, benzo (a) pyrene, and lead in smoke from tobacco products other than cigarettes. Am J Public Health 1990;80: 560-564.
4. Navasumri P, Arayasiri M, Tin Hiang O.M, Leechawengwongs M, Promvijit J, Choonvisase S, et al. Potential health effects of exposure to carcinogenic compounds in incense smoke in temple workers. Chemico-Biological Interactions 2008;173: 19-31.
5. U.S. Department of Health and Human Services. (n.d.). ToxGuide™ for Benzene C₆H₆ [Internet]. 2007 [cite 2015 Jan 27]: 1-2. Available from HYPERLINK "http://www.atsdr.cdc.gov/toxguides/toxguide-3.pdf" http://www.atsdr.cdc.gov/toxguides/toxguide-3.pdf
6. สำนักงานจัดการคุณภาพอากาศ และเสียง[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: ข้อมูลคุณภาพอากาศ ข้อมูล VOCs และมาตรฐานกฎหมาย [อัปเดต 26 มกราคม 2557; อ้างถึง 29 มกราคม 2557]. สืบค้นจาก HYPERLINK "http://aqnis.

- pcd.go.th/vocs” <http://aqnis.pcd.go.th/vocs>
7. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6. [อินเทอร์เน็ต]. ชลบุรี: อันตรายจากเบนซีน; 2553 [อ้างถึง 30 มกราคม 2557] สืบค้นจาก HYPERLINK “http://dmsc2.dmsc.moph.go.th/webroot/chonburi/PDF/J_05.pdf” http://dmsc2.dmsc.moph.go.th/webroot/chonburi/PDF/J_05.pdf
 8. สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม. ข้อมูลสถิติจำแนกตามสาขา และข้อมูลสถิติสารสนเทศสนับสนุนจังหวัด. 2554-57[อ้างถึง 2 กุมภาพันธ์ 2559]. สืบค้นจาก HYPERLINK “<http://mahasarakham.nso.go.th/>” <http://mahasarakham.nso.go.th/>
 9. เกริก วงศ์สอนธรรม. การบำบัดอากาศที่ปนเปื้อนเบนซีน โดยการกรองชีวภาพด้วยตัวกลางกรองเศษวัสดุเกษตรกรรม [วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2549.
 10. สมเดช กนกเมธากุล. สเปกโทรสโกปี. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น. หจก.ขอนแก่นการพิมพ์. 2551.